

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ (หลังจากที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับแล้ว คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่)

กระทรวงคมนาคม ได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๒๐๖/๗๐๐๔ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อขยายสนามบินจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลเหียงและตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้น กรมการbinพาณิชย์ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น และได้จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินที่เวนคืนไปหมดแล้ว คงเหลือแต่เฉพาะค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างอีกเพียงหนึ่งรายที่ค้างดำเนินการอยู่ ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ขึ้นใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๐ และมาตรา ๓๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ได้ปฏิบัติไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ในการจ่ายเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างที่ยังค้างดำเนินการอยู่ นั้น กรมการbinพาณิชย์เห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ คือ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่กระทรวง

^๑ มาตรา ๓๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้คงใช้บังคับได้ตามอายุของพระราชกฤษฎีกานั้น

การเวนคืนและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ก่อนวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีการตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นแล้ว และอนุญาโตตุลาการยังมีได้ชี้ขาดให้เป็นอันยกเลิกอนุญาโตตุลาการนั้น และให้คู่กรณีมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะแจ้งให้คู่กรณีทราบถึงการยกเลิกอนุญาโตตุลาการตามวรรคสองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^๒ มาตรา ๒๓ ในกรณีที่มีการใช้บังคับพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๕

คมนาคมเห็นว่า คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่แต่งตั้งไว้แล้วตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ยังสามารถดำเนินการกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้แล้วให้เสร็จสิ้นไปได้ไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามความเห็นของกรมการbinพาณิชย์แต่อย่างใด เพื่อความถูกต้อง กระทรวงคมนาคมจึงได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อจะได้ถือปฏิบัติต่อไป

ในการพิจารณาปัญหาที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการbinพาณิชย์) สรุปความได้ว่า สิ่งปลูกสร้างที่เป็นปัญหานี้คือโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จตั้งอยู่บนที่ดินของนางมลิวลัย โครตรจรัส สำหรับที่ดินที่ตั้งโรงงานนี้ กรมการbinพาณิชย์ได้จ่ายเงินค่าทดแทนให้เจ้าของไปแล้ว สาเหตุที่กรมการbinพาณิชย์ไม่ได้ดำเนินการกำหนดเงินค่าทดแทนและจ่ายเงินค่าทดแทนให้เจ้าของโรงงานไปก็เพราะโรงงานดังกล่าวมีผู้อ้างสิทธิเป็นเจ้าของสองคน คือนางมลิวลัย โครตรจรัส และนายสมชาย มงคลกิตติชัย ในทางปฏิบัติกำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับสิ่งปลูกสร้างที่ต้องเวนคืน เจ้าหน้าที่จะต้องทำการสำรวจสิ่งปลูกสร้างนั้นร่วมกับเจ้าของเสียก่อน เมื่อมีผู้อ้างสิทธิเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้างถึงสองคน การสำรวจเพื่อกำหนดเงินค่าทดแทนจึงคงไม่อาจทำได้ คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จึงไม่ได้กำหนดเงินค่าทดแทน และได้ให้นางมลิวลัยฯ และนายสมชายฯ ไปดำเนินการทางศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าใครเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้างนี้เสียก่อน นางมลิวลัยฯ ได้ฟ้องนายสมชายฯ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่ ในขณะที่คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา กรมการbinพาณิชย์ได้นำเงินจำนวน ๒,๔๕๔,๐๗๕ บาทไปวางศาลเพื่อชำระหนี้ค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างรายนี้ โดยให้นางมลิวลัยฯ หรือนายสมชายฯ คนใดคนหนึ่งศาลจะได้พิพากษาว่าเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้างนั้นเป็นผู้มีสิทธิได้รับไป เงินจำนวน ๒,๔๕๔,๐๗๕ บาทที่นำไปวางศาลนี้ กรมการbinพาณิชย์ถือเอาตามจำนวนทุนทรัพย์ที่นางมลิวลัยฯ ฟ้องนายสมชายฯ ในคดีดังกล่าวข้างต้น และในการนำเงินไปวางศาลนี้กรมการbinพาณิชย์ได้กำหนดเงื่อนไขว่า เมื่ออนุญาโตตุลาการได้ชี้ขาดเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าทดแทนในการเวนคืนแล้ว ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนจะได้รับเงินจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนเงินค่าทดแทนที่อนุญาโตตุลาการกำหนด และจะได้รับเงินค่าทดแทนที่เหลือทั้งหมดเมื่อได้รับเรื่องสิ่งปลูกสร้างออกไปแล้ว ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาที่ ๓๒๖๘/

โดยมิได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ และพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นมิได้กำหนดเรื่องเงินค่าทดแทนไว้เป็นอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ภายในสามสิบวัน นับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบด้วยผู้แทนของเจ้าหน้าที่หนึ่งคน ผู้แทนกรมที่ดินหนึ่งคน ผู้แทนของหน่วยงานอื่นของรัฐหนึ่งคน และผู้แทนของสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทำหน้าที่กำหนดราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนและจำนวนเงินค่าทดแทนที่จะให้แก่บุคคลตามมาตรา ๑๔

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งกำหนดเงินค่าทดแทนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ โดยอนุโลม โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันได้รับแต่งตั้งและให้นำมาตรา ๙ วรรคสาม และวรรคห้า มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒๕๓๐ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๐ พินักษานางมลิวลย์ฯ เป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้างที่เป็นปัญหา และศาลจังหวัดเชียงใหม่ได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาเมื่อ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นเวลาหลังจากที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีผลใช้บังคับแล้ว (ตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๐) หลังจากนั้นนางมลิวลย์ฯ ได้เสนอให้มีการตั้งอนุญาโตตุลาการเพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนสำหรับสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ซึ่งการพิจารณากำหนดค่าทดแทนสำหรับสิ่งปลูกสร้างที่ค้างการดำเนินการอยู่นี้ กรมการbinพาณิชยในฐานะเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เห็นว่าควรดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่กระทรวงคมนาคมเห็นว่าควรดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๗

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาที่กระทรวงคมนาคมขอหารือมาประกอบกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการbinพาณิชย) แล้ว มีความเห็นว่า ปัญหาที่ต้องพิจารณาในเรื่องนี้ เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายเก่ากับกฎหมายใหม่คือ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๗ กับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ในกรณีเช่นนี้จะต้องพิจารณาจากมาตรา ๓๖^๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นมาตราที่บัญญัติถึงการปฏิบัติตามกฎหมายเก่าที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว และที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายใหม่ต่อไป ความในมาตรา ๓๖ วรรคสองมีว่า “การเวนคืนและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้ปฏิบัติไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีการตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นแล้ว และอนุญาโตตุลาการยังมีได้ชี้ขาดให้เป็นอันยกเลิกอนุญาโตตุลาการนั้น และให้คู่กรณีมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” เมื่อนำข้อเท็จจริงของเรื่องนี้มาปรับกับบทบัญญัติของมาตรา ๓๖ วรรคสอง จะเห็นได้ว่าการกำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับที่ดินที่ต้องเวนคืนและเป็นที่ตั้งโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จได้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๗ จนเป็นที่ตกลงกันระหว่างกรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์กับเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินได้รับเงินค่าทดแทนตามที่ได้ตกลงกันไปแล้ว ฉะนั้น การกำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับที่ดินที่ต้องเวนคืนจึงเป็นอันใช้ได้ตามนัยแห่งมาตรา ๓๖ วรรคสอง

ส่วนในเรื่องการกำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินที่ต้องเวนคืน ข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ยังไม่ได้เจรจาทำความตกลงกับผู้มีสิทธิในสิ่งปลูกสร้าง เพราะได้มีการโต้แย้งเรื่องกรรมสิทธิ์ในโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จดังกล่าว トラบจนกระทั่งศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๐ พินักษานางมลิวลย์ โคตร

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

จรัส เป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้างที่เป็นปัญหา ในกรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่ายังมีได้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ และจะต้องดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ตามนัยที่มาตรา ๓๖ วรรคสองได้บัญญัติไว้

ปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปมีว่า ในการพิจารณากำหนดเงินค่าทดแทนตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้แต่งตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะยังคงมีอำนาจกำหนดค่าทดแทนตามกฎหมายที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้บัญญัติไว้ต่อไปหรือไม่ ในประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) มีความเห็นว่า ถึงแม้จะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไว้แล้วก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนี้เป็นอันใช้ได้ตามนัยแห่งมาตรา ๓๖ วรรคสองเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้กระทำไปแล้ว คือการกำหนดค่าทดแทนสำหรับที่ดินที่ต้องเวนคืน แต่ในเรื่องการกำหนดค่าทดแทนสำหรับโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการดังกล่าวยังมีได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ การดำเนินการต่อไปจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจะต้องแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๓^๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

นอกจากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ยังมีความเห็นต่อไปอีกว่า ถึงแม้จะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไว้แล้วตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่โดยผลของมาตรา ๓๖ วรรคสอง การพิจารณากำหนดค่าทดแทนจะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้แต่งตั้งไว้แล้วจึงไม่มีอำนาจที่จะกำหนดค่าทดแทนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ของกฎหมายคนละฉบับ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งบัญญัติว่า “เงินค่าทดแทนที่จะให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๘ นั้น ถ้ามิได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับใดโดยเฉพาะแล้วให้กำหนดโดยคำนึงถึง

(๑) ราคาที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖

(๒) ราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่มีการตีราคาไว้เพื่อประโยชน์แก่การเสียภาษี

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

บำรุงท้องที่

(๓) ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

(๔) สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์นั้น และ

(๕) เหตุและวัตถุประสงค์ของการเวนคืน

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคม”จะเห็นได้ว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์การกำหนดค่าทดแทนตามมาตรา ๑๖^๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งบัญญัติให้กำหนดราคาทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนตามความเป็นธรรมที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แต่ละฉบับ เมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์การพิจารณา กำหนดเงินค่าทดแทนไว้แตกต่างจากที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้บัญญัติไว้ คณะกรรมการผู้มีอำนาจพิจารณากำหนดเงินค่าทดแทนจึงควรเป็นคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หนึ่งคน ผู้แทนกรมที่ดินหนึ่งคน ผู้แทนของหน่วยงานอื่นของรัฐหนึ่งคน และผู้แทนของสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพราะจะช่วยให้เกิดความ เป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๑

อนึ่ง อาจมีผู้โต้แย้งได้ว่ามาตรา ๒๓^๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ แต่สำหรับกรณีนี้พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามมาตรา ๒๓ เพื่อดำเนินการกำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับสิ่งปลูกสร้างที่ต้องเวนคืนจึงไม่อาจกระทำได้ ในประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) มีความเห็นว่า กำหนดระยะเวลาสามสิบวันตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่งนั้น เป็นกำหนดระยะเวลาที่ใช้กับกรณีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ภายหลังพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ใช้บังคับแล้ว แต่กรณีที่เป็นปัญหานี้ เป็นการตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ยังค้างการดำเนินการอยู่ในวันใช้บังคับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ต่อไปจนแล้วเสร็จตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง การตั้งคณะกรรมการในกรณีนี้จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของกำหนดระยะเวลาสามสิบวันดังกล่าว

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) มีความเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตามนัยที่มาตรา ๒๓

^๔ มาตรา ๑๖ ในกรณีใช้บังคับพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยมิได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาตามความในมาตรา ๖ และพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มิได้กำหนดค่าทดแทนเป็นอย่างอื่น ให้กำหนดราคาทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนนั้นตามความเป็นธรรมที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และให้นำความในมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้บัญญัติไว้เพื่อพิจารณา
กำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จที่ยังค้างการดำเนินการอยู่ต่อไป

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๓๑